سال هشتم — مورخه ۱۸ مهر ماه ۱۳۱۴ — شماره ۲۰۳۰

مجلهٔ رسمی وزارت عدلیه

نمره ۵۱۶۷ — ۱۵ مهرماه ۳۱۴

وزارت عدلیه

قانون مدنی

مصوبه اول مهرماه ۱۳۱۴

کتاب دهم — در حجر و قیمومت

فصل اول ـ در کلیات

ماده ۱۲۰۷ ـ اشخاص ذیل محجور واز تصرف درامـوال وحقوق مالی خود ممنوع هستند :

۱ ـ صغار .

۲ ـ اشخاص غیر رشید .

۳ ـ مجانین .

ماده ۱۲۰۸ ـ غیر رشید کسی است که تصرفات او در اموال وحقوق مالی خود عقلائی نباشد .

ماده ۱۲۰۹ ـ هرکس که دارای هیجده سال تمام نباشد در حکم غیر رشید است ـ معذلك در صورتیکه بعد از پانزده سال تمام رشد کسی در محکمه ثابت شود از تحت قیمومت خارج میشود .

ماده ۱۲۱۰ ـ هیچکس را نمیتوان بعدازرسیدن بهیجده سال تمام بعنوان جنون یاعدم رشد محجور نمود مگر آنکه عدم رشد یاجنون اوثابت شده باشد .

ماده ۱۲۱۱ ـ جنون بهر درجه که باشد موجب حجر است .

ماده ۱۲۱۲ ـ اعمال واقوال صغیر تاحدی که مربوط باموال وحقوق مالی او باشد باطل وبلااثر است معذلك صغیر ممیز میتواند تملك بلاعوض کند .

مثل قبول هبه وصلح بلاعوض واجازت مباحات .

ماده ۱۲۱۳ ـ مجنون دائمی مطلقاً ومجنون ادواری در حال جنون نمیتواند هیچ تصرفی در اموال و حقوق مالی خود بنماید ولو بااجازهٔ ولی یاقیم خود لکن اعمال حقوقی که مجنون ادواری در حال افاقه مینماید نافذاست مشروط براینکه افاقه اووسلم باشد .

ماده ۱۲۱۴ ـ معاملات وتصرفات غیر رشید در اموال خود نافذ نیست مگر بااجازه ولی یاقیم اواعم از اینکه این اجازه قبلا داده شده باشد یابعدازانجام عمل .

معذلك تملکات بلا عوض ازهرقبیل که باشدبدون اجازه هم نافذ است .

ماده ۱۲۱۵ ـ هرگاه کسی مالی را بتصرف صغیر غیر ممیز ویا مجنون بدهد صغیر یامجنون مسئول ناقص یا رتلف شدن آن مال نخواهد بود .

ماده ۱۲۱۶ ـ هرگاه صغیر یامجنون یاغیررشید باعث ضرر غیر شود ضامن است .

نمره ۱۲۸۹۴ — ۱۵ مهرماه ۳۱۴

اعلان

۲۱۷۳۶

برای استحکام معاملات وزارت عدلیه برطبق مادهٔ ۴۷ قانون ثبت اسناد و املاك اعلان میکند که از تاریخ اول آبان ماه ۱۳۱۴ هریك از معاملات ذیل که درگروس همدان واقع میشود باید دریکی از دفاتر اسناد رسمی ثبت رسیده و بصورت سند رسمی در آید والا دعاوی راجعه باین قبیل معاملات پذیرفته نشده ودر هیچیك از محاکم و ادارات ترتیب اثر بان داده نخواهد شد .

۱ ـ کلیه عقود ومعاملات راجعه بعین یامنافع اموال غیر منقوله که در دفتر املاك ثبت نشده

۲ ـ صلحنامه وهبه نامه و شرکت نامه .

ضمناً خاطر نشان میکند که ثبت رسمی معاملات راجعه بعین یا منافع املاکیکه قبلا در دفتر املاك ثبت شده و همچنین ثبت رسمی کلیه معاملات راجعه بحقوقیکه در دفتر املاك ثبت گردیده کما فی السابق الزامی است خواه قبل از تاریخ مزبور بعمل آمده باشد خواه بعد .

وزیر عدلیه

تصحیح

در اعلان علامت نمرهٔ ۱۵۶۴ مندرج در شماره ۲۰۰۶ صفحه اول ستون ۲ سطر هفتم اعلان Nidy غلط وصحیح آن Midy میباشد

در اعلان علامت نمره ۱۵۲۴ مندرج در شمارهٔ ۲۰۱۳ صفحه ۴ ستون ۲ سطر ۸ اعلان Zoplirol غلط و صحیح آن Zephirol میباشد

ماده ۱۲۱۷ ـ اداره اموال صغار و مجانین و اشخاص غیررشید بعهدهٔ ولی یاقیم آنان است بطوریکه در باب سوم ازکتاب هشتم ومواد بعد مقرر است .

فصل دوم ـ در موارد نصب قیم وترتیب آن

ماده ۱۲۱۸ ـ برای اشخاص ذیل نصب قیم می شود :

۱ ـ برای صغاریکه ولی خاص ندارند .

۲ ـ برای مجانین واشخاص غیر رشیدکه جنون یاعدم رشد آنها متصل بزمان صغر آنها بوده وولی‌خاص نداشته باشند .

۳ ـ برای مجانین واشخاص غیر رشیدکه جنون یاعدم رشد آنها متصل بزمان صغر آنها نباشد .

ماده ۱۲۱۹ ـ هریك از ابوین مکلف است در مواردیکه بموجب ماده قبل باید برای اولاد آنها قیم معین شود مراتب‌را بمدعی‌العموم بدایت حوزه اقامت‌خود ویا بنماینده او اطلاع داده از او تقاضا نمایندکه اقدام لازم برای نصب قیم بعمل آورد .

ماده ۱۲۲۰ ـ در صورت نبودن هیچیك‌ازابوین یا عدم اطلاع آنها انجام تکلیف مقرر در ماده قبل بعهدهٔ اقربائی است که با شخص محتاج بقیم در یکجا زندگی مینمایند .

ماده ۱۲۲۱ ـ اگر کسی که بموجب‌ماده۱۲۱۸ باید برای او نصب قیم شود زن یا شوهر داشته باشد زوج یا زوجه نیز مکلف بانجام تکلیف مقرر در ماده ۱۲۱۹ خواهند بود .

ماده ۱۲۲۲ ـ در هر موردیکه مدعی العموم بنحوی از انحاء بوجود شخصی که مطابق ماده ۱۲۱۸ باید برای او نصب قیم شود مسبوق گردید بایدبمحکمه شرع رجوع واشخاصی راکه برای قیمومت مناسب‌میداند بمحکمه مزبور معرفی‌کند .

محکمه شرع از میان اشخاص مزبور یك یا چند نفر را بسمت قیم معین و حکم نصب او راصادرمیکند و نیز محکمه مزبور میتواند علاوه برقیم یك یاچندنفر را بعنوان ناظر معین نماید در این صورت محکمه باید حدود اختیارات ناظر را نیز معین کند .

اگر محکمه شرع اشخاصی را که معرفی‌شده‌اند معتمدندیدمعرفی اشخاص‌دیگری‌رااز پارکه‌خواهدخواست .

ماده ۱۲۲۳ در مورد مجانین مدعی العموم باید قبلا رجوع بخبره کرده نظریات خبره رابمحکمه ابتدائی ارسال‌دارد . در صورت اثبات جنون‌مدعی‌العموم بمحکمه شرع رجوع میکند تا نصب قیم شوددر مورد اشخاص غیر رشید نیز مدعی‌العموم مکلف است‌که قبلا بوسیله مطلعین اطلاعات کافیه در باب سفاهت او بدست آورده در صورتیکه سفاهت را مسلم دید در محکمه بدایت اقامه دعوی نماید و پس از صدور حکم عدم رشد برای نصب قیم بمحکمه شرع رجوع نماید .

ماده ۱۲۲۴ ـ حفظ و نظارت در اموال صغار و مجانین و اشخاص غیر رشید مادام که برای آنها قیم معین نشدهٔ بعهده مدعی العموم خواهد بود .

طرز حفظ ونظارت مدعی‌العموم بموجب نظامنامهٔ وزارتعدلیه معین خواهد شد .

ماده ۱۲۲۵ ـ همین‌که حکم جنون یاعدم رشدیك نفر صادر و بتوسط محکمه شرع برای او قیم معین گردید مدعی العموم میتواند حجر او را اعلان نماید انتشار حجر هرکسی که نظر برضعیت دارائی‌اوممکن است طرف معاملات بالنسبه عمدهٔ واقع‌گردد‌الزامی‌است.

ماده ۱۲۲۶ ـ اسامی اشخاصی که بعد از کبر و رشد بعلت جنون یا سفیه محجور میگردند باید در دفتر مخصوص ثبت شود . مراجعه بدفتر مزبور برای‌عموم آزاد است .

ماده ۱۲۲۷ ـ فقط کسی را محاکم و ادارات و دفاتر اسناد رسمی بقیمومت خواهند شناخت که نصب او مطابق قانون‌توسط محکمه شرع یا از طرف‌محضری بعمل آمده باشدکه قانوناً قائم مقام محکمه‌شرع‌محسوب می شود .

ماده ۱۲۲۸ ـ در خارج ایران مامورین‌قنسولی ایران حق دارند نسبت بایرانیان‌که باید مطابق ماده ۱۲۱۸ برای آنها قیم نصب شود ودر حوزه ماموریت آنها ساکن یا مقیم هستند موقتاً نصب قیم‌کنند وباید تا روز پس از نصب قیم مدارك عمل خود را به وسیله وزارت امور خارجه بوزارت عدلیه بفرستند نصب قیم مزبور وقتی قطعی‌میگرددکه محکمه شرع طهران‌تصمیم مامور قنسولی را تنفیذکند .

ماده ۱۲۲۹ ـ وظائف واختیاراتی‌که بموجب قوانین و نظامات مربوطه در مورد دخالت مدعیان عمومی درامور صغار ومجانین واشخاص غیر رشیدمقرر است در خارج ایران بعهدهٔ مامورین قنسولی‌خواهدبود .

ماده ۱۲۳۰ ـ اگر در عهود و قرار داد های منعقده بین دولت ایران ودولتی‌که مامورقنسولی‌ماموریت خود را در مملکت آن دولت اجرا می‌کنند ترتیبی بر خلاف مقررات در ماده فوق اتخاذ شده باشد مامورین مذکور مفاد آن دو ماده را تا حدی‌که با مقررات عهدنامه یا قرار داد مخالف نباشد اجراء خواهندکرد.

ماده ۱۲۳۱ ـ اشخاص ذیل نبایدبسمت قیمومت معین شوند :

۱ ـ کسانی‌که‌خود تحت ولایت‌یاقیمومت هستند .

۲ ـ کسانی‌که بعلت ارتکاب جنایت یا یکی از جنحه‌های ذیل بموجب حکم قطعی محکوم شده باشند : سرقت ـ خیانت در امانت ـ کلاه برداری ـ اختلاس ـ هتك ناموس یا منافیات عفت ـ جنحه نسبت به اطفال ورشکستگی بتقصیر .

۳ ـ کسانی‌که حکم ورشکستگی‌آنها صادروهنوز

عمل ورشکستگی آنها تصفیه نشده است .

۴ ـ کسانیکه معروف بفساد اخلاق باشند .

۵ ـ کسیکه خود یا اقرباء طبقهٔ اول او دعوائی بر محجور داشته باشد .

ماده ۱۲۳۲ ـ با داشتن صلاحیت برای قیمومت اقرباء محجور مقدم بر سایرین خواهند بود .

ماده ۱۲۳۳ ـ زن نمی‌تواند بدون رضایت شوهر خود سمت قیمومت را قبول کند .

ماده ۱۲۳۴ ـ در صورتی که محکمه بیش از یک نفر را برای قیمومت معین کند میتواند وظائف آنها را تفکیک نماید .

فصل سوم ـ در اختیارات ووظائف و مسئولیت قیم و حدود آن

نظارت مدعی‌العموم در امور صغار و مجانین و اشخاص غیر رشید .

ماده ۱۲۳۵ ـ مواظبت شخص مولی علیه و نمایندگی قانونی او در کلیهٔ امور مربوطه باموال و حقوق مالی او باقیم است .

ماده ۱۲۳۶ ـ قیم مکلف است قبل ازمداخله در امور مالی مولی علیه صورت جامعی از کلیه دارائی او تهیه کرده یک نسخه از آن را بامضای خود برای مدعی‌العموم بدایت که مولی علیه در حوزه آن سکونت دارد بفرستد و مدعی‌العموم یا نمایندهٔ او باید نسبت به میزان دارائی مولی علیه تحقیقات لازمه بعمل آورد .

ماده ۱۲۳۷ ـ مدعی‌العموم یا نماینده او باید بعد ازملاحظه صورت دارائی مولی علیه مبلغی راکه ممکن است مخارج سالیانه مولی علیه بالغ برآن گردد و مبلغی راکه برای اداره کردن دارائی مزبور ممکن است لازم شود معین نماید قیم نمی‌تواند بیش از مبالغ مزبور خرج کند مگر باتصویب مدعی‌العموم .

ماده ۱۲۳۸ ـ قیمی که تقصیر در حفظ مال مولی‌علیه بنماید مسئول ضرر وخسارتی است که ازنقصان یا تلف آن مال حاصل شده اگرچه نقصان یاتلف مستند بتفریط یاتعدی قیم نباشد .

ماده ۱۲۳۹ ـ هرگاه معلوم شود که قیم عامداً مالی راکه متعلق بمولی علیه بوده جزء صورت دارائی او قید نکرده وباعث شده است که آن مال در صورت مزبور قید نشود مسئول هرضرر و خسارتی خواهدبود که از این حیث ممکن است بمولی علیه وارد شود بعلاوه در صورتی که عمل مزبور ازروی سوء نیت بوده قیم معزول خواهد شد .

ماده ۱۲۴۰ ـ قیم نمی‌تواند بسمت قیمومت از طرف مولی علیه با خود معامله کند اعم از این که مال مولی‌علیه رابخود منتقل کند یامال خودرا باو انتقال دهد.

ماده ۱۲۴۱ ـ قیم نمیتواند اموال غیر منقول مولی علیه را بفروشد و یا رهن گذارد یا معامله کند که درنتیجه آن خود مدیون مولی علیه شود مگر بالحاظ غبطه مولی‌علیه و تصویب مدعی‌العموم در صورت اخیر شرط حتمی تصویب مدعی‌العموم ملائت قیم میباشد . و نیز نمی تواند برای مولی علیه بدون ضرورت واحتیاج قرض کند مگر باتصویب مدعی‌العموم .

ماده ۱۲۴۲ ـ قیم نمیتواند دعوی مربوط بمولی علیه را بصلح خاتمه دهد مگر باتصویب مدعی‌العموم.

ماده ۱۲۴۳ ـ در صورت وجود موجبات موجه مدعی‌العموم میتواند از محکمه ابتدائی تقاضا کند که از قیم تضمیناتی راجع باداره اموال مولی علیه بخواهد تعیین نوع تضمین بنظر محکمه است هرگاه قیم برای دادن تضمین حاضر نشد از قیمومت عزل میشود.

ماده ۱۲۴۴ ـ قیم باید لااقل سالی یک مرتبه حساب تصدی خودرا بمدعی‌العموم یانمایندهٔ او بدهد و هرگاه درظرف یکماه ازتاریخ مطالبه مدعی‌العموم حساب ندهد بتقاضای مدعی العموم معزول میشود .

ماده ۱۲۴۵ ـ قیم باید حساب زمان تصدی خود را پس ازکبرو رشد یارفع حجر بمولی علیه سابق خود بدهد هرگاه قیمومت اوقبل ازرفع حجر خاتمه یابد حساب زمان تصدی باید بقیم بعدی داده شود .

ماده ۱۲۴۶ ـ قیم میتواند برای انجام امر قیمومت مطالبه اجرت کند .

میزان اجرت مربوط بارعیت کار قیم ومقدار اشتغالی که از امر قیمومت برای او حاصل میشود و محلی که قیم در آنجا اقامت دارد و میزان عایدی مولی علیه تعیین میگردد .

ماده ۱۲۴۷ ـ مدعی‌العموم میتواند اعمال نظارت درامور مولی علیه راکلا یابعضاً به اشخاص موثق یاهیئت یامؤسسه واگذار نماید . شخص یاهیئت یا مؤسسه که برای اعمال نظارت تعیین شده درصورت تقصیر یاخیانت مسئول ضرر وخسارت وارده بمولی علیه خواهند بود .

فصل چهارم ـ در موارد عزل قیم

ماده ۱۲۴۸ ـ درموارد ذیل قیم معزول میشود :

۱ ـ اگر معلوم شود که قیم فاقد صفت امانت بوده ویا این صفت ازاو سلب شود .

۲ ـ اگر قیم مرتکب جنایت ویامرتکب یکی از جنحه های ذیل شده وبموجب حکم قطعی محکوم گردد: سرقت ـ خیانت درامانت ـ کلاه برداری ـ اختلاس ـ هتک ناموس ـ منافیات عفت ـ جنحه نسبت باطفال ـ ورشکستگی بتقصیر یا تقلب .

۳ ـ اگر قیم بعلتی غیر ازعلل فوق محکوم به حبس شود و بدین جهت نتواند امور مالی مولی‌علیه را اداره کند .

۴ ـ اگر قیم ورشکسته اعلان شود .

۵ ـ اگر عدم لیاقت یاتوانائی قیم دراداره اموال مولی‌علیه معلوم شود .

۶ ـ در مورد مواد ۱۲۳۶ و۱۲۴۳ و۱۲۴۴ با تقاضای مدعی العموم .

ماده ۱۲۴۹ ـ اگر قیم مجنون یافاقد رشد گردد منعزل میشود .

ماده ۱۲۵۰ ـ هرگاه قیم درامور مربوطه باموال مولی علیه باجنحه یاجنایت نسبت بشخص او موردتعقیب مدعی‌العموم واقع شود محکوم به تقاضای مدعی العموم موقتاً قیم دیگری برای اداره اموال مولی علیه معین خواهد کرد .

ماده ۱۲۵۱ ـ هرگاه زن بی‌شوهری ولو مادر مولی علیه‌که بسمت قیمومت معین‌شده است اختیار شوهر کند باید مراتب را درظرف یکماه از تاریخ انعقادنکاح به مدعی العموم بدایت حوزهٔ اقامت خود یا نماینده او اطلاع دهد .

در اینصورت مدعی‌العموم یا نماینده او میتواند با رعایت وضعیت جدید آن زن تقاضای تعیین قیم جدید و یا ضم ناظر کند .

ماده ۱۲۵۲ ـ درموردماده قبل اگر قیم‌ازدواج خود را در مدت مقرر بمدعی العموم یا نماینده‌واطلاع ندهد مدعی العموم میتواند تقاضای عزل او را بکند .

فصل پنجم ـ در خروج از تحت قیمومت

ماده ۱۲۵۳ ـ پس از زوال سببی که موجب تعیین قیم شده قیمومت مرتفع میشود .

ماده ۱۲۵۴ ـ خروج ازتحت قیمومت رامکن است خود مولی علیه یا هرشخص ذینفع دیگری تقاضا نماید تقاضانامه ممکن است مستقیماً یا توسط مدعی‌العموم حوزهٔ که مولی علیه در آنجا سکونت دارد یا نماینده او بمحکمه ابتدائی همان حوزه داده شود .

ماده ۱۲۵۵ ـ در مورد ماده قبل مدعی العموم یا نماینده او مکلف است قبلا نسبت برفع علت‌تحقیقات لازمه بعمل آورده مطابق نتیجه‌حاصله‌از تحقیقات‌درمحکمه اظهار عقیده نماید .

در مورد کسانی که حجر آنها مطابق‌ماده۱۲۲۵ اعلان میشود رفع حجر نیز باید اعلان گردد .

ماده ۱۲۵۶ـ رفع حجر هرمحجور باید دردفتر مذکور درماده ۱۲۲۶ ودرمقابل اسم‌آن محجورقید شود.

نمره ۵۱۴۱ ۱۴ مهر ۳۱۴

وزارت مالیه

قانون اجازه ضرب ده ملیون ریال مسکوک مسی مصوبه ۱۳ مهرماه ۱۳۱۴

ماده واحده ـ مجلس شورای‌ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد معادل مبلغ ده ملیون ریال مسکوک مسی بقطعات پنجاه دیناری (دهشاهی) ضرب‌نماید قطعات‌مزبور دارای اعتبار قانونی بقیمت اسمی بوده و معادل آن ذخیره طلا ونقره در خزانه بانك نگاه داشته خواهدشد مخارج ضرب‌سکه های مزبوره از محل اعتبارضرابخانه تادیه خواهد شد .

بانك‌ملی ایران مکلف است سکه های فوق‌رادر حدود احتیاج بجریان بگذارد .

نمره۳۵۹-۲۳۱۸۸ ۱۴ مهرماه ۳۱۴

مُحاکمات

بولایات

صورت لغات واصطلاحات جدیده راجع بنیروی دریائی که ازطرف‌ریاست وزراء ابلاغ‌شده باصطلاحات سابق ذیلا درج میشودکه در مواقع لازم مورد استعمال قرارداده شود .

لغات جدید	لغات واصطلاحات سابق
نیروی دریائی	بحریه
دریائی	بحری ـ منسوب بدریا
دریائیان	اهل دریا
دریانورد	ناویکاتور
ناویر	راننده کشتی
ملوان	ملاح (درکشتیهای عادی)
جاشو	جاشو ـ عمله کشتی
آب‌باز	غواص ـ نجات دهنده
ناو	کشتی‌جنگی بمعنی‌اعم
کشتی	کشتی‌بمعنی‌مطلق واعم
ناوچه	کشتی کوچك‌جنگی
کرجی	قائق‌پاروئی‌وبادبانوتوردار
کرو	قائق بادی دریائی
نبردناو	کروازرد باتای
رزم‌ناو	کروازر
پی‌گرد	اکسپئوراتور
پی‌گردی	اکسپئوراسیون
زره‌دار	کشتی زره‌پوش
ناوشکن	ضد توریپور
اژدر	توریل
اژدر افکن	توریل انداز
اژدر انداز	لانس توریل
توپدار	کشتی کوچك‌دارای‌توپ
زیردریائی	تحت‌البحری
ناوی	تابین ـ درقوای بحری
	ملاح کشتی جنگی
سرناوی	سرجوخه بحری
مهناوی دو	گروهبان دو
مهناوی یك	گروهبان یك
ناواستواریك	استواریك
ناوبان سه	ستوان ۳ بحری